

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY

ZA ROK 2018r.

PODSTAWA PRAWNA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2017 r. poz.697 z późn. zm.)

Art. 179 ust. 1 określa, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadania.

ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez;
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

WSPIERANIE RODZINY

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej :

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2018 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Santoku zatrudniony był 1 asystent rodziny na umowę o pracę.

Na realizację zadania w 2018r. ogółem wydano 59.066,60 zł w tym:

- 54.742,47 zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzeń :
- 15.519,00 zł dotacja celowa
- 6103,00 zł Fundusz Pracy
- 33.120,47 zł ze środków własnych gminy
- 4324,13 zł pozostałe koszty utrzymania ze środków własnych gminy.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystent rodziny współpracuje ze środowiskiem lokalnym, z Sądem Rejonowym w Gorzowie Wlkp. , kuratorami zawodowymi i społecznymi, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy w Gorzowie Wlkp. , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie , Stowarzyszeniami, instytucjami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Podstawą działania asystenta rodziny jest plan pracy z rodziną, opracowywany i realizowany we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Opracowany przez asystenta plan pracy z rodziną określa zakres działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, zawiera terminy realizacji zaplanowanych działań oraz przewidywane efekty. Ponadto asystenci rodzin prowadzą karty pracy asystenta rodziny dokumentujące każde spotkanie asystenta z rodziną i opis działań przeprowadzonych z rodziną.

W Gminie Santok w 2018 roku objęto wsparciem asystenta rodziny 20 rodzin z następujących miejscowości:

- Nowe Polichno – 1 rodzina niepełna
- Baranowice – 2 rodziny (1 pełna i 1 niepełna)
- Górki – 1 pełna
- Wawrów – 7 rodzin (2 zastępcze, 1 pełna, 4 niepełne)

- Santok – 3 rodziny (1 zastępcza, 2 niepełne)
- Lipki Wielkie – 3 rodziny (1 zastępcza, 2 niepełne)
- Mąkoszyce – 1 rodzina pełna
- Jastrzębnik – 2 rodziny niepełne

Osiągnięte efekty działania asystenta z rodzinami w 2018r. :

- Zarejestrowanie się w Powiatowym Urzędzie Pracy - 2 osoby
- Złożenie wniosku o przyznanie lokalu komunalnego - 1 osoba
- wyjazd dzieci na kolonie – 1 osoba
- podjęcie leczenia w Ośrodku Terapii Uzależnień – 2 osoby
- konsultacje psychiatryczne – 1 osoba
- konsultacje/działania terapeutyczne dzieci – 2 osoby
- pomoc w racjonalnym planowaniu wydatków rodziny/ w tym spłacanie przez nią zadłużeń – 3 rodziny
- pomoc w zaplanowaniu remontu mieszkania – 4 rodziny
- pomoc w pozyskaniu mebli, sprzętu domowego – 3 rodziny
- pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności – 1 osoba
- pomoc w załatwieniu konsultacji pediatrycznych – 4 dzieci w 3 rodzinach
- pomoc w pozyskaniu oprawek/okularów dla 1 dziecka z 1 rodziny
- pomoc w uczestnictwie w zajęciach podnoszących umiejętności wychowawcze tzw. Szkoła dla Rodziców – 3 osoby
- pozyskanie dla rodzin nieodpłatnie pościeli, ręczników, odzieży, obuwia, firan, talerzy, cerat, garnków, torebek, zabawek, książek i kolorowanek – 8 rodzin
- zgłoszenie rodziny do programu „Szlachetna Paczka” - 1 rodzina
- pozyskanie nieodpłatnie drzewa na opał – 1 rodzina
- zapewnienie rodzinie bezpłatnych konsultacji z prawnikiem – 3 rodziny
- towarzyszenie asystenta rodziny w uroczystościach rodzinnych – 2 rodziny
- towarzyszenie asystenta rodziny w dotarciu do przychodni, urzędu – 2 rodziny
- ścisła i systematyczna współpraca asystenta rodziny ze stowarzyszeniami, PUP, Caritas, prawnikiem, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Ośrodkami

Terapii Uzależnień, pedagogami, nauczycielami, dyrektorami szkół, przedszkoli, koordynatorami pieczy zastępczej, kuratorami sądowymi – wszystkie rodziny

- rozmowy indywidualne z dziećmi i nastolatkami sprawiającymi kłopoty wychowawcze – 3 dzieci
- asystent rodziny wykorzystując swoje umiejętności asertywne wspomaga rodziny w :
 - w wyszukiwaniu wcześniejszych terminów wizyt u lekarzy specjalistów
 - realizuje recepty (tańsze zamienniki)
 - znajduje tańsze przejazdy, bilety,
 - informuje o wyprzedaży i promocjach w sklepach
 - informuje rodziny o spędzaniu czasu wolnego w ferie, wakacje np. na basenie, w kinie, wesołym miasteczku,
 - wyszukuje z rodziną oferty pracy w internecie, mieszkania na wynajem
 - tłumaczy pisma urzędowe np. od Komornika, sądu, towarzystw ubezpieczeniowych
 - przeprowadza zabawy edukacyjne z dziećmi w rodzinie (plastyczne, czytanie książek, gry, zabawy ruchowe)
 - przekazuje informacje, wyposaża rodziny w niezbędną wiedzę potrzebną w procesie wychowania dzieci
 - modeluje zachowania poszczególnych członków rodziny
 - udziela wsparcia emocjonalnego rodzinom
 - **jest wrażliwy na potrzeby i emocje innych ludzi**

We wszystkich rodzinach była jednocześnie prowadzona praca wspierająca w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz planowaniu wydatków, a także innych obowiązkach, jakie powinni wypełniać rodzice względem swoich dzieci.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Łączna liczba dzieci w rodzinach
2017	15	27
2018	20	30

Asystent w roku 2018r. współpracował z 20 rodzinami, w tym zakończył współpracę z 7 rodzinami z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania, brak chęci współpracy, leczenie szpitalne, osiągnięcie celu.

Głównym celem pracy Asystenta Rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej samodzielne wychowywanie dzieci.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. Asystent brał udział w następujących szkoleniach:

- Etapy Asystentury Rodziny w Ramach Ustawy o Wsparciu Kobiet w Cięży i Rodzin „Za Życiem” oraz Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej
- Współpraca Asystenta Rodzin z Pracownikiem Socjalnym
- Ochrona danych osobowych – praktyczne aspekty stosowania RODO

WSPÓLFINANSOWANIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizuje zadania dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj. rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (3 dzieci)
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (2 dzieci)
- 50% w trzecim roku pieczy zastępczej (16 dzieci)

Łącznie w roku 2018 w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało **21** dzieci.

Kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła:

- 118.380,12 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz
- 10.292,80 zł na dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, co daje kwotę 128.672,92 zł.

Asystent w roku 2018r. miał pod opieką 4 rodziny zastępcze, w tym 7 dzieci.

Art. 8 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje do pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina, to też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główną przyczyną, z powodu której dzieci trafiły do pieczy zastępczej, jest uzależnienie rodziców od alkoholu, a tym samym brak zaspakajania podstawowych potrzeb dzieci oraz gdy jest zagrożone życie i zdrowie dzieci. Tut. Ośrodek zanim wystąpi z wnioskiem do Sądu o zainteresowanie się sytuacją dzieci w rodzinie, podejmuje określone formy działania we współpracy z instytucjami, które w swoim zakresie obowiązków mają wpisaną pomoc dziecku i rodzinie. Jeżeli rodzice nie podejmują współpracy, a sytuacja dziecka jest zagrożona wówczas o sprawie zostaje powiadomiony Sąd. W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej z rodzicami podejmowana jest dalsza współpraca asystencka na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Jednak z doświadczenia tut. Ośrodka wynika, że niewielu rodziców podejmuje wyzwanie, jakim jest podjęcie działań, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego.

Ponadto pracownicy socjalni przeprowadzają średnio co pół roku analizę sytuacji rodziny biologicznej, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. W przeprowadzanej analizie brane są pod uwagę między innymi warunki mieszkaniowe, sytuacja zawodowa, relacje z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, powody umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną. Tak przeprowadzona analiza daje obraz, czy rodzice biologiczni chcą podjąć współpracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz czy nie występują przesłanki uniemożliwiające podjęcie takiej współpracy.

Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnych działań wymaga. Ośrodek stale poszukuje nowych form pracy z rodziną, po to aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar.

WYKAZ POTRZEB NA ROK 2019 ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Potrzeby związane z realizacją zadania to:

- podnoszenie kwalifikacji zatrudnionego asystenta – szkolenia;
- praca z rodziną mająca na celu pozostanie dzieci w rodzinie biologicznej;
- praca z rodziną, która ma trudności w prawidłowym funkcjonowaniu;
- wsparcie rodzin poprzez pomoc w dostępie do skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa;
- praca z rodziną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej mająca na celu jego powrót do rodziny biologicznej.
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
Ośrodka Pomocy Społecznej
Tomasz Jaśkowski